

BELÜGYI TUDOMÁNYOS
TANÁCS

Generáció-specifikus oktatás-módszertani Munkacsoport

Adekvát tanulási környezet, generáció-specifikus oktatásmódszertan kialakítása és bevezetése a rendvédelmi képzésben (2020-2023)

Beszámoló

I. Bevezetés

A Belügyi Tudományos Tanács (a továbbiakban: BTT) a 2018. évben kezdte meg a *Generáció-specifikus oktatásmódszertan kialakítási és bevezetési lehetőségeinek a feltárása – A Z-, alfa generáció pszichés jellemzőinek és igényeinek – mint folyamatos visszajelzési igény, a jutalom motiváló ereje, a felnőtté válás fokozott támogatása stb. - beépítése a rendészeti képzési és továbbképzési rendszerbe* című kutatását. A 2020. év elejétől a [BTT Generáció-specifikus oktatás-módszertani Munkacsoport](#) (a továbbiakban: Munkacsoport) keretein belül folyik a szakmai munka *Az X, Y és Z generáció jellemzőinek, tanulási stílusainak, stratégiáinak, információs műveltségének vizsgálata, adekvát tanulási környezet, generáció-specifikus oktatásmódszertan implementálása, különös tekintettel a rendészeti oktatási rendszerre (2018-2020)* címmel.

A kutatás, majd az azt követő fejlesztési szakasz elvégzésének indokoltsága:

1. Napjaink információs társadalmában az infokommunikációs technológia és eszközök terjedése számos pedagógiai problémát generál: a tanítási és tanulási folyamatok résztvevőinek szerepe megváltozott, az elsajátítandó tartalom folyamatosan átstrukturálódik, újabb és újabb digitális információs és tanulási források, módszerek jelennek meg, valamint jelentős a generációk közötti kognitív, mentális és értékrendbeli különbség. Mindezek új és fejlesztést igénylő digitális kompetenciákat, személyes-, társas-, információs- és egyéb műveltséget, tudás és készség változását, állandó fejlesztését teszik szükségessé a rendészeti oktatási rendszerben is.
2. Jogi környezet, szabályozók
 - *a köznevelési, a szakképzési, a felsőoktatási és a felnőttképzési rendszer digitális átalakításáról és Magyarország Digitális Oktatási Stratégiájáról* szóló [1536/2016. \(X. 13.\)](#)

2090 Remeteszőlős, Nagykovácsi út3.
Telefon: +36 (26) 795-911; Fax: +36
(26) 795-919

- Korm. határozat, amely a digitális oktatás feltételeinek minél szélesebb körű megteremtését, és ehhez kapcsolódóan a digitális kompetencia szintjének szükségszerű fejlesztését írja elő;
- a *Digitális Jólét Program* keretében meghatározott Digitáliskompetencia-keretrendszer (DigKomp) fejlesztéséről és bevezetésének lépéseiről szóló 1341/2019. (VI. 11.) Korm. határozat, amely – az egész életen át tartó tanuláshoz és az információs társadalomban való boldoguláshoz szükséges – ágazati kompetencia kereteket, területeket, elemeket és szinteket határoz meg. E keretrendszer előírásai vonatkoznak a belügyi oktatási és képzési rendszerre, valamint a felnőttképzésben résztvevőkre is;
 - a *belügyi tudományos kutatói és tudományos szervezői munkáról* szóló 6/2006. (BK. 4.) BM utasításban foglaltak.

II. Az eredeti (2018-2020-ban végzett) kutatási célok, célcsoport, módszer

A kutatás célja a rendészeti képzési, továbbképzési rendszerben tanulóknak adekvát, elektronikus tanulási környezet ajánlása, a tanárok, oktatók és képzők számára korszerű, generáció-specifikus oktatásmódszertan kidolgozása és bevezetése.

A kutatás témakörei az X, Y Z generációk¹ információs írástudása és digitális műveltsége, a Z generáció tanulási szokásai és stratégiái, a tanári digitális kompetencia és digitális pedagógia, valamint optimális e-tanulási környezet.

A kutatás célcsoportja három oktatási szintet, ill. intézménytípust prezentált: köznevelés, felsőoktatás és a felnőttképzés. A vizsgálat célpopulációja a rendvédelmi oktatási intézmények tanárai, oktatói, képzési szakemberei és vezetői, valamint tanulói voltak.

A kutatás fő módszere – a nagy mintán történő gyors és egyszerű lekérdezést lehetővé tevő – kérdőíves vizsgálat, valamint – a mélyebb tartalmakra fókuszáló – vezetői interjú volt.

A kutatás két szakaszban valósult meg:

1. szakasz: *A net-generációk tanulási jellemzőinek és az oktatók digitális kompetencia mutatóinak kvalitatív vizsgálata* (2019)

A 2019. évben készült felmérés 6 hipotézis alapján, 691 fős tanulói mintán tárta fel az infokommunikációs eszközök elterjedése miatt elvárható, önálló információfeldolgozás, önszabályozó tanulás fontosságának megítélését. 111 fő oktató esetében a digitális tananyagok, e-tananyagok használatáról és hasznosságáról alkotott vélemények, valamint a digitális átállás iránti elköteleződés kerültek felmérésre.

2. szakasz: *Az online, digitális távoktatásra történő átállás gyakorlatának vizsgálata* (2020)

A 2020. évben a COVID-19 vírus terjedése és az iskolalátogatás korlátozása az oktatási folyamatokat a virtuális térbe kényszerítette. Ezért új kutatási tervet készítettünk, új felmérést végeztünk, mivel a távoktatási rendszerben megváltozó tanulói és tanári, oktatói

¹ **Generációk:** Csendes/veterán generáció (1925–1942); Próféták/Idealisták – **Baby-boomerek** (1943–1960); Nomádok/Reaktívok/Digitális bevándorlók – **X generáció** (1961–1981); Hősök/Civilek/A digitális bennszülöttek első generációja – **Y generáció** (1982–1995); Művészek/Alkalmazkodók/Netgeneráció/Digitális bennszülöttek – **Z generáció** (1996–2010); Új csendes/Alfa generáció (2010–) Forrás: <https://folyoiratok.oh.gov.hu/uj-kozneveles/generacioelmeletek>

szerep, valamint a digitális tananyagok funkcionalitása központi kérdése a kidolgozandó módszertannak. A kiegészítő vizsgálatban 3 új hipotézist fogalmaztunk meg. A felmérés mintája 1555 fő tanuló és 301 fő oktató, tanár, a vizsgált intézmények száma 15 intézmény volt. A kiegészítő kutatás miatt a vizsgálat sorozat az eredeti tervtől eltérően nem a 2020. évben, hanem csúszással, a 2021. évben fejeződött be.

III. A kutatás eredménye

Az eredmények igazolták, hogy a rendészeti oktatásban és képzésben indokolt generáció-specifikus oktatásmódszertan² kidolgozása és alkalmazása, a korszerű oktatástechnológia megismertetése³, valamint a digitális kompetencia⁴ fejlesztése annak érdekében, hogy az oktatók és tanulók közötti jelentős generációs különbségek csökkenjenek, idővel megszűnjenek.

IV. Feladatok és azok megvalósítása 2021-2022-ben

A kutatás folytatásának célcsoportja a rendőrség, a katasztrófavédelem és a büntetés-végrehajtás (a továbbiakban: résztvevő belügyi szervek) tanárai, oktatói, képzői.

A kutatási eredmények ismeretében a Munkacsoport 2021. évben az alábbi feladatokat valósította meg:

a. Szakmai műhelyek kialakítása és működtetése

Szakmai műhelyek kerültek kialakításra, melyekben minden oktatást és képzést végző résztvevő belügyi szerv képviseltette magát. Az *Oktatástechnológiai Műhely* az e-tananyagfejlesztés, az infokommunikációs technológián alapuló oktatási módszerek, a digitális ellenőrzés és értékelés témakörében dolgozott. A *Szaktárgyszertani Műhely* a nem közismereti tantárgyak, a rendvédelmi szaktárgyak jó gyakorlataiból álló tematikus terveket, óravázlatokat, videós órafelvételeket gyűjtött, ill. készített. A *Pszichológiai Műhely* generációs, motivációs, szocializációs, önismereti és önálló tanulás témákkal foglalkozott. Feladatuk a megváltoztatni kívánt tanári attitűd és szemlélet oktatásban történő gyakorlati alkalmazásának előmozdítása, elterjesztése.

b. Oktatók, képzők, pszichológusok **tesztcsoportjainak összeállítása**

² **Oktatásmódszertan:** az oktatásban alkalmazható, alkalmazandó módszerek rendszere, tudománya. Az alkalmazandó módszerek kiválasztásánál szempont, hogy kik vesznek részt az oktatásban, milyen formában és irányítással történik az oktatás, mi a célja/szerepe az oktatásnak, milyen típusú információkról van szó. Oktatási módszer pl. az előadás, a magyarázat, az elbeszélés, a tanulói kiselőadás, a megbeszélés, a kérdezés, a vita, a visszacsatolás/értékelés, a szemléltetés, a projektmódszer, a stimuláció, a szerepjáték, a kooperáció, a házi feladat.

³ **Oktatástechnológia:** gyűjtőfogalom, mely magában foglalja a tanítási-tanulási folyamat hatékony megtervezését és irányítását; a tartalomhoz, a célt elérő legmegfelelőbb módszerek és eszközök kiválasztását; az eredmények diagnosztizálását és értékelését. Vagyis az oktatástechnológia az oktatásban alkalmazott minden módszer, anyag, felszerelés és logikai felépítés (előadás, módszer, dialógus, oktatástechnikai eszközök, tankönyv, tantermek, laboratóriumok, gyakorlati terepek stb.). Nagy hangsúlyt kap az eszközök kiválasztásának és alkalmazásának szempontja, tervszerűsége, a tanítási-tanulási folyamat tervezése és az optimális környezet kialakítása.

⁴ **Digitális kompetencia:** az információs társadalmi technológiák alkalmazásának képessége a munka, a szabadidő és a kommunikáció területén, ismeretek, készségek és attitűdök formájában. A digitális kompetencia területei: információ gyűjtése, felhasználása és tárolása; digitális, internet alapú kommunikáció; digitális tartalmak létrehozása; problémamegoldás, gyakorlati alkalmazás; IKT biztonság.

A képzések és A *Digitális Oktatási módszertár a Rendvédelmi Képzéshez – Adat-, és tudásbázis* platform (a továbbiakban: **DORKA**) tesztelésére.

c. Multiplikátor személyek kijelölése (a BM OKF, a ROKK és a BVOP részéről)

d. A Z generáció megismerése tréning

A tanárok és az oktatási, képzési szakemberek számára a Z generáció megismerését célzó érzékenyítő tréningek kerültek megtartásra.

e. Szabad interakciós csoportok tréning⁵

Szabad interakciós csoportok létrehozására, működtetésére szolgáló tréningek X generációs oktatók, tanárok, képzési szakemberek számára

f. Pályázati felhívás közzététele

2021. év tavaszán digitális tananyag és szakmódszertani **pályázatot hirdettünk meg *Digitális oktatás a rendvédelmi képzésben* címmel**. A pályázatra kizárólag a belügyi pályaaorientációs és rendőr tiszthelyettesi szakmai oktatást folytató köznevelési intézmények, technikumok, valamint továbbképző intézmények szakmai tárgyat oktató pedagógusai és oktatói jelentkezhetek, akik köznevelési intézményben, szakképző intézményben, rendvédelmi technikumban vagy a rendészeti továbbképzés rendszerében oktattak. A pályázati felhívás célja az volt, hogy a fent említett kutatás eredményeinek körét bővítse, valamint támpontot nyújtson a belügyi pályaaorientációs és rendőr tiszthelyettesi szakmai oktatást folytató köznevelési intézmények, technikumok, valamint továbbképző intézmények szakmai tárgyat oktató pedagógusai és oktatói számára azzal, hogy a pályaművek a rendészeti és rendvédelmi digitális oktatásban alkalmazható, szaktárgyakra vonatkozó tananyagokat, módszereket és oktatási gyakorlatokat mutatják be. A bíráló bizottság döntése értelmében a helyezést elért pályaművek a [Rendvédelem című folyóirat 2021/3. számában](#) jelentek meg.

g. Infokommunikációs technológia módszertani kurzus tematikájának kidolgozása

A tanárok, oktatók és képzési szakemberek számára kidolgozásra és összeállításra került az általános infokommunikációs technológia módszertani kurzus tematika.

h. Négy képzési program kidolgozása és akkreditáltatása a belügyminiszter irányítása alá tartozó szervek hivatásos állományú tagjainak továbbképzési és vezetőképzési rendszerébe:

– *Két generáció-specifikus pszichológiai tréning program*

A Z generáció megismerését célzó pszichológiai/kommunikációs tréning, valamint Szabad interakciós csoportok működése konfliktuskezelő és problémamegoldó tréning elnevezéssel

– *Két IKT képzési program*

Az oktatástervezés és elektronikus tananyagfejlesztés alapjai, valamint IKT alapú oktatási eszközök és módszerek elnevezéssel

i. DORKA platform kialakítása, folyamatos fejlesztése, tesztelése, tartalmi bővítése és implementálása

⁵ A **szabad interakciós csoport** a csoportterápia egy formája. A csoport- és társadalomlélektan, a kommunikáció- és rendszerkutatás, valamint a pszichoanalízis tudásanyagát egyesítő módszer. Lényege, hogy adott téma megkötetése nélkül, verbálisan zajlik a kommunikáció, a felek kölcsönös és mélyebb megismerése céljából. A szabad interakciós csoportban a résztvevők a szabad gondolat és érzelm kifejezésére törekszenek. Ezt a törekvést a csoportvezető támogatja, a tagok fejlődése pedig a csoportban való újratanulástól, a visszajelzésektől, a csoportkohéziótól, az „együttes élménytől” várható.

A DORKA online platform a rendvédelmi képzésben résztvevő tanárok, oktatók, valamint képzési szakemberek részére kialakított digitális oktatási módszertár és tudásbázis.

A platform célja a rendvédelmi oktatás különböző szintjein a rendelkezésre álló infokommunikációs eszközök, alkalmazások és az ezekhez illeszkedő módszertani megoldások komplex pedagógiai rendszerként történő felhasználásának elősegítése. Célja az önképzés, a kontakt tanfolyami továbbképzés, a blended- és a távoktatás támogatása a rendvédelmi képzésben. Az online felület a tanítási – tanulási folyamat során jelentkező konkrét problémák megoldásához, a rendvédelmi képzést segítő és használható, felhasználóbarát digitális oktatási módszertár, tudásbázis, példatár, digitális tananyagok, médiatár, tesztbank; az elméleti tudás elmélyítéséhez, a tanári hivatás tudatos műveléséhez korszerű pedagógiai ismeretek, tanulmányok, szakirodalom tára, ahol az ajánlott tananyagok, tematikák, órai jó gyakorlatok, a releváns szakirodalom rendszeres monitorozás mellett kerülnek közzétételre. A DORKA felület didaktikai szempontból vizsgált célja az új ismeretek kialakításának és feldolgozásának támogatása (tanulás); a feldolgozott ismeretek gyakorlati alkalmazásának elősegítése (rögzítés); a megtanult ismeretek ismétlése; az elsajátított ismeretek ellenőrzésének és értékelésének lehetősége (számonkérés).

A felület felépítését tekintve a következő modulokból áll: Pszichológia modul; Oktatástechnológia modul; Szakmódszertan modul; modulokon belül almodulok.

A felület jelenleg teszt-üzemmódban működik, fejlesztés alatt áll:

- a felületet a BTT fejleszti és a BM Tudománystratégiai és -koordinációs Főosztály működteti teszt-üzemmódban;
ezt követően a BTT csak a központi működést látja el, a tudományos minőségi garancia érdekében egy független, tudományos szakmai tanácsadó testület bevonásával;
a felületet szakmai tartalommal a résztvevő belügyi szervek látják el, majd később működtetik és karbantartják;
- **a résztvevő belügyi szervek feladata:**
 - a. **tartalomkészítés, tartalomfeltöltés**
a teszt-üzemmódban a ROKK, a BM OKF és a BVOP részéről kijelölt oktatók, trénerok, pszichológusok vesznek részt ebben a feladatban, azok, akik műhelytagok és tesztcsoport tagok a projektben, ezt követően a rendvédelmi képzésben résztvevő tanárok, oktatók és trénerok regisztrációt követően férhetnek majd hozzá, ingyenesen a tartalmakhoz, illetve tartalmakat oszthatnak meg;
 - b. a kereshetőség funkciójának biztosítása (**tartalmak felcímkézése**);
- a szerveknél kidolgozásra került egy belső **intézkedési terv, eljárásrend** a DORKA működtetésének folyamatára és szakmai, tartalmi minőségének garanciája érdekében;
- elkészült a DORKA **felhasználói kézikönyve**, adatkezelési tájékoztatója és a felhasználási feltételek.

j. Workshop megrendezése

A kutatás zárásaként 2021. november 12-én a kutatásban érintett szervek részvételével megrendezett workshopon a Műhelyek beszámoltak eredményeikről; bemutatóra került a DORKA platform tesztfelülete; megtörtént a *Digitális oktatás a rendvédelmi képzésben* című

pályázat eredményhirdetése és az elismerések átadása; valamint ismertetésre kerültek a további tervek és feladatok.

V. Feladatok és azok megvalósítása 2023. június 30-ig

a. A műhelyek és tesztcsoportok tevékenységének folytatása

- A Z generáció megismerését célzó további tréningek megtartása
- Az X generációs oktatók, tanárok, képzési szakemberek számára szabad interakciós csoportok létrehozása, működtetése, a módszer alkalmazásának elősegítése
- Oktatók, tanárok számára kontaktórás, jelenléti, minősített tanfolyami képzések megszervezése, lebonyolítása, szükség esetén távoktatás megszervezése

b. A DORKA platform további fejlesztése, tesztelése, tartalmi bővítése és implementálása

- A sikeres használat érdekében szervezeti DORKA képzések szervezése, lebonyolítása
- Fejlesztés és tesztelés oktatói, tanári tesztcsoportok által
- A DORKA folyamatos nyomon követése
- A műhelytagok és tesztcsoporttagok (oktatók, tanárok) számára kontaktórás, jelenléti, minősített **IKT tanfolyami képzések** (IKT alapú oktatási eszközök és módszerek; Az oktatástervezés és elektronikus tananyagfejlesztés alapjai címmel)

c. A négy új képzési program nyilvánossá tétele

d. A DORKA végleges formájának és működésének bemutatása oktatóknak, tanároknak, trénereknek

VI. Célok és feladatok 2023. július 1-től

A fent vázolt eredmények gyakorlati hasznosulása érdekében a Munkacsoport az alábbi célkitűzések mentén folytatja tevékenységét:

a. A DORKA független, tudományos szakmai tanácsadó testületének létrehozása

A testület feladata: a kutatás során, valamint a jövőben rendelkezésre álló tudományos eredmények és értékek hasznosításra, továbbfejlesztésre alkalmassá tétele a belügyi ágazat számára.

b. DORKA leendő rendszergazdájának és szervezeti adminisztrátorainak képzése

c. A DORKA tesztidőszakának lezárása, a felület átadása, a nyilvános működés megkezdése, a szervek részéről a DORKA folyamatos működtetése (a felület működésének biztosítása, karbantartása, tartalom kezelése, szükség és igény szerint a felület fejlesztése)

d. [Digitális átállás a rendvédelmi képzésben c. workshop megszervezése az eddigi eredményekről](#) a BM és a résztvevő belügyi szervek vezetőinek, oktatási szakértőinek, a projekt résztvevőinek (2023. november 9.)

e. [Tudományos-szakmai konferencia megszervezése *Az eredményesség és hatékonyság közti összefüggés a digitális oktatásban* címmel \(2023. november 15.\)](#)

f. Évente egy alkalommal a tudományos szakmai tanácsadó testület szakmai ellenőrzést végez a platform tartalmára, minőségére és fejlesztési lehetőségeire vonatkozóan

g. **Évenként egy értékelő workshop**

A Munkacsoport és a Műhelyek évente egyszer, workshop formájában értékelik az együttműködés tapasztalatait, a megvalósított feladatokat, eredményeket.

h. **A DORKA folyamatos nyomon követése, monitorozása**

i. **Középtávú ágazati digitális oktatási stratégia előkészítése**